

Primena SLAP¹ sistema za operativno opštinsko planiranje

Mr Nedeljko Ćurić, SKGO², Beograd
Dr Borislav Odažić, RATEL³ Beograd
Dragan Odadžić, dipl.inž.el. Transnafta, Pančevo

Sažetak: Agenda 21 je akcioni plan za održivi razvoj u XXI veku usvojen na najvišem nivou na Konferenciji Ujedinjenih Nacija o zaštiti životne sredine i razvoju (UNCED) – Samitu planete Zemlje održanoj u Rio de Žaneridu juna 1992. godine. Proces planiranja održivog razvoja ostvaruje se kroz četiri akciona polja: stvaranje partnerstva, analiza problema na bazi potrebe zajednice, akciono planiranje, implementacija i nadgledanje. Osnovne karakteristike akcionog planiranja su: postojanje akcija (projekata) u zadatom vremenskom periodu, definisanost područja na koje se akcije odnose, inovativnost, "vlasništvo" onih koji su uključeni u akciono planiranje, legitimitet onih koji se bave akcionim planiranjem, realni i dostupni resursi. U radu se daje prikaz upotrebe SLAP sistema za selekciju i ocenu opštinskih infrastrukturnih projekata za izradu plana infrastrukturnih (kapitalnih) investicija opštine u Srbiji.

Resume: Agenda 21 is an action plan for sustainable development in XXI Century, ratified on the highest level on United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), Rio de Janeiro, 3-14 June 1992, The Earth Summit. The process of planning of sustainable development implements thru four action fields: partnership building, analysis fo the problems bsd on the community's needs assesment, action planning, implementation and monitoring. The basic characteristic of the action planning are: the definition of actions (projects) in the relevant time frame, determination of the target area, innovations, "ownership" involved stakeholders in action planning process, legitimacy of actors in charge of action planning, real and available resources. In this paper case study of usage SLAP information system of municipal infrastructure projects for the preparation of the plan of infrastructure (capital) investments in the municipality of Senta, was presented

1. Uvod

Plan infrastrukturnih (kapitalnih) investicija opštine Senta je osnovni dokument za planiranje infrastrukturnih (kapitalnih) izdataka u lokalnom budžetu. Jedna od najvažnijih funkcija plana je obazbeđenje usaglašenosti tj. „Razvojnog plana opštine Senta 2007-2013“. Veliki broj infrastrukturnih (kapitalnih) projekata mora se finansirati uz pomoć donatora i nacionalnih fondova ili kreditnim zaduživanjem jer su investicije u oblasti infrastrukture veoma velike i ne mogu se realizovati srdsvima iz budžeta opštine.

Republici Srbiji su dostupni fondovi ER – IPA fondovi, Nacionalni investicioni plan, KfW i drugi donatori. Ono što je potrebno da bi se novac dobio su *kvalitetni napisani projekti sa uređenim studijama izvodljivosti i opravdanosti*.

Svaki donator želi da zna unapred da će novac koji daje za realizaciju investicije doprineti stvaranju rezultata u određenoj oblasti kao i jasne pokazatelje da je investicija ekonomski opravdana.

U drugom poglavlju se daje kratki prikaz izvora finansiranja za opštinsku infrastrukturu sa osvrtom na IPA fondove (kao u ovom momentu, najveći izvor donatorske pomoći u našoj zemlji).

U trećem poglavlju su opisani kriterijumi za selekciju i definisanje opštinskog infrastrukturnog (kapitalnog) projekat – SLAP sistem (razvojen od strane Evropske Komisije u periodu 2007-2008. godine).

U četvrtom delu su prikazani rezultati rangiranja infrastrukturnih (kapitalnih) projekata opštine Senta u sistemu SLAP u kojem zaključno sa aprilom 2011. godine postoji 115 projekata. Takođe se daje prikaz rangiranja projekata opštine Senta sa sličnim opštinama u Srbiji, po broju stanovnika.

Peti deo sadrži zaključak sa preporukama u vezi poboljšanja projekata da bi se što više približili mogućim izvorima finansiranja

Ovaj plan opštinskih infrastrukturnih projekata (kapitalnih investicija) opštine Senta predstavlja dodatak strateškom dokumentu "Razvojni plan opštine Senta 2007-2013)

2. Kriterijumi za definisanje opštinskih infrastrukturnih (kapitalnih) projekata – SLAP sistem

SLAP 2.0 informacioni sistem, razvijen u okviru MISP programa koji finansira EU, je baza podataka koju vodi SKGO da bi se pomoglo opštinama da prepoznaju i idokumentuju svoje infrastrukturne projekte i da zatraže finansijsku pomoć iz različitih međunarodnih i domaćih finansijskih izvora (poput IPA od EU) za izradu Studija izvodljivosti i implementaciju. SLAP je informacioni sistem koji sadrži podatke o stanju projekta u projektnom ciklusu (slika 1). Što je projekat više bodovan u sistemu SLAP, on je bliži finansiranju i realizaciji.

Osnovni element SLAP 2.0 sistema je Dokument projektnog profila (PPD), koji predstavlja opštinski infrastrukturni projekat, a koji svaka opština može popuniti online i učitati ga u SLAP 2.0 bazu podataka da bi tražila finansijsku podršku za razvoj i implementaciju. PPD daje opšti uvid u glavne karakteristike i korisnike projekta, njegovu utemeljenost u nacionalnoj ili lokalnoj razvojnoj strategiji, kao i razvojni nivo projekta, njegovu zrelost i kompletnost tehničkih i finansijskih studija izvodljivosti na koje se

¹ SLAP – (System of Long listed Advanced infrastructure Projects) sistem za ocenu i selekciju opštinskih infrastrukturnih projekata razvijen od strane Evropske Agencije za Rekonstrukciju u periodu od 2006-2009. Sistem je razvijen i postavljen na Web stranici Stalne Konferencije Gradova i Opština koja je i njihov vlasnik i upravlja njegovim održavanjem (www.skgo.org)

² SKGO- Stalna Konferencija Gradova i Opština, Beograd (www.skgo.org)

³ RATEL – Republička Agencija za Telekomunikacije, Beograd (www.ratel.org)

oslanja. Informacije sadržane u Dokumentu projektnog profila se mogu po potrebi ažurirati u skladu sa razvojem projekta i kada nove, detaljnije informacije budu dostupne.

Uz pomoć informacija sadržanih u PPD moguće je bodovati status razvojnog procesa projekta, a samim tim rangirati sve projekte na osnovu njihove podobnosti za dobijanje donacija. Najbolji projekti u SLAP 2.0 se periodično na svaka tri meseca predstavljaju zajednici donatora i domaćih sponzora radi dobijanja finansijske podrške za izradu kompletnih projektnih studija izvodljivosti (u tehničkom, finansijskom, institucionalnom smislu i u svetlu zaštite životne sredine) kao i za investiranje i implementaciju.

Projekti koji se nalaze u SLAP 2.0 sistemu predstavljaju seriju projekata koji napreduju po različitim fazama pripreme i razvoja, a koji popunjavaju bazu projekata uzetih u obzir za doniranje od strane međunarodnih (EU, IBRD, EBRD, KfW itd.) i nacionalnih donatora (NIP, Fond za zaštitu životne sredine itd.)

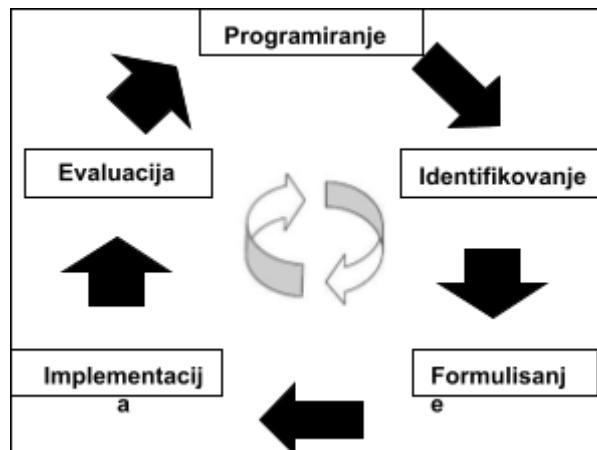
U Slap 2.0 bazi podataka, tri tipa opštinskih infrastrukturnih projekata se mogu kvalifikovati za finansijsku/tehničku podršku:

Ekonomska infrastruktura koja podstiče ekonomski razvoj i stimuliše radne aktivnosti (transport, obnovljiva energija, komunikacije, zajedničke poslovne usluge, poslovni prostor, biznis inkubatori, istraživanje, tehnologija i inovacije, turizam, centar za mlade talente itd.)

Infrastruktura životne sredine koja može poboljšati kvalitet životne sredine u opštinama i njihovoj okolini, kao i zdravlje životne sredine zajednice (zaštita kvaliteta vazduha, daljinsko grejanje, snabdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, upravljanje čvrstim otpadom, smanjenje buke itd.)

Socijalna infrastruktura koja može doprineti fer raspodeli plodova ekonomskih uspeha, između svih slojeva društva, posebno onim ugroženim poput starih osoba, osoba sa invaliditetom, bolesnima ili onima s manjim mogućnostima (priuštivo stanovanje, briga o domaćinstvu, sport, zaštita kulture i nasleđa, centri za brigu o deci, škole usmerenog obrazovanja, starački domovi, domovi za osobe sa invaliditetom itd.)

Slika SEQ Slika_1* ARABIC 1 Projektni ciklus

a. snovna struktura podataka o projektima⁴

1. Osnovne informacije o projektu
2. Autor projekta/Vlasnik osnovnih informacija
3. Društveno-ekonomski indikatori okruženja
4. Stanje projekta dokumentacije
5. Pravni okvir projekta
6. Fizičke komponente projekta
7. Korisnici
8. Koristi od projekta
9. Troškovi projekta
10. Rezultati projekta i aktivnosti
11. Indikatori
12. Pretpostavke i rizici
13. Institucionalni okvir
14. Izvori finansiranja za investiciju
15. Finansijska održivost projekta
16. Zaštita životne sredine
17. Dogovori u vezi implementacije

b. Tri nivoa ocene projekata

- Nivo 1: Ocena za ispunjenje uslova za dalje bodovanje (Eligibility)
- Nivo 2: Bodovanje za Pripremu projekta za dalju podršku (finansiranje za izradu studije izvodljivosti)
- Nivo 3: Bodovanje za Finansiranje projekta i za implementaciju (finansiranje izgradnje)

Nivo 1: kriterijumi za ocenu opravdanosti daljeg bodovanja projekta

- Usaglašenost sa SLAP sektorima
- Usaglašenost sa vrstom projekta u svakom sektoru
- Prihvatljivost vlasnika/promotera projekta (opštine, JKP, RDA) i korisnika (Opština(e))
- Iznos projekta - investicije
- Respoložive osnovne informacije o projektu (Najmanje 5 stranica idejnog projekta)

Nivo 2: Kriterijumi za bodovanje projekata

Ocena ispunjenosti uslova za podršku u smislu projektne dokumentacije

- Nivo 1 plus:
- Veličina projekta (iznos investicije i broj stanovnika opštine)
- Osnovni korisnici: broj kreiranih radnih mesta/poboljšana usluga koju opština pruža/socijalno priključenje
- Usaglašenost sa nacionalnim/regionalnim/lokalnim razvojnim strategijama
- Učešće opštine i njen kapacitet

Nivo 3: kriterijumi za bodovanje (1)

Spremnost projekta za finansiranje

⁴ U Aneksu 3 se daje detaljna metodologija bodovanja projekata koja je primenjena u SLAPu i po kojoj su bodovani opštinski infrastrukturni (kapitalni) projekti opštine Senta

- Nivoi 1+ 2 još i:
- Stanje projektne dokumentacije
- Kapacitet projekta da bude održiv (da se vrati uloženi novac)
- Šera ekonomske dobiti (Ekonomski deo studije izvodljivosti)
- Finansijski indikatori (FNPV & FIRR)

Znači, projekti opštine Senta su bodovani korišćenjem SLAP metodologije.

Bodovanje je urađeno za Nivo 1 i Nivo 2, gde je maksimalni mogući broj bodova 40. U nastavku se daje prikaz bodovanih projekata opštine Senta u SLAP sistemu.

Podaci su prikupljeni pomoću obrasca PPD2.

Tabela 1 Pregled rangiranih projekata u SLAP sistemu (nivo 2) za opštine slične opštini Senta, tj. opštine koje imaju broj stanovnika između 20000 i 30000 stanovnika (sortirano po broju ostvarenih bodova i tipovima projekata)

			Opštinski razvojni dokument: ⁵	Lokalni ekološki akcioni plan (LEAP)	SLAP 2.0 Project Scoring: Level 1+2	Vrednost inv.	Total/3.1		
					Opis	Million Eur	Level 2		
		Br stanovnika po popisu iz 2002			Ekonomski projekti	investment	totalScore	godina početka projekta	iznos projekta u dinarima
ECO	Surdulica	22190			Sakupljanje i retman otpadnih voda	10.60	33		
ECO	Pečinci	21506	D		Reg.opt.voda u Industrijskoj zoni Šimanovci-Pečinci	1.70	28.5		
ECO	Vladičin Han	23703			Regionalna industrijska zona Vladičin Han	16.50	24.5		
ECO	Senta	25568	D		Obilaznica oko Senta	5.26	20.5	n/a	500,000,000
ECO	Senta	25568	D		Salasarski centar - Senta	0.11	18	2009	10,525,448
ECO	Senta	25568	D		Projektovanje destinacija i koridora za turizam Potisja - Senta	0.10	17.5	2008	7,510,000
ECO	Senta	25568	D		Industrijska zona - Senta	0.84	16.5	n/a	80,000,000
ECO	Senta	25568	D		Opremanje svetlosnom saobraćajnom signalizacijom raskrsnice ulica Arpadova i Radnoti Mikloša u Senti	0.10	16.5	2007	3,727,700
ECO	Senta	25568	D		Izrada projektne dokumentacije za izgradnju marine na reci Tisa – Senta	0.10	16	2007	5,179,812
ECO	Senta	25568	D		Bušenje bunara za korišćenje termalnih voda u Senti	0.43	15.5	n/a	41,460,000
ECO	Senta	25568	D		Izgradnja parkirališta pored Tisinog nasipa kod Sente	0.21	15.5	n/a	20,000,000
ECO	Senta	25568	D		Senta Izgradnja-proširenje pristupne telef. mreže u Tornjoš i Kevi	0.26	15.5	n/a	24,667,900
ECO	Senta	25568	D		Senta proširenje pristupne telefonske mreže Gornji Breg-Bogaraš – Senta	0.10	15	2008	11,875,929
ECO	Senta	25568	D		Senta Renoviranje i adaptacija hale 1 i 2 Poslovnog inkubatora – Senta	0.16	15	2009	15,640,000
ECO	Senta	25568	D		Izrada i postavljanje turističke signalizacije u opštini Senta	0.01	14	2007	997,655
ECO	Senta	25568	D		Rekonstrukcija biciklističke staze u Karađorđevij i Adanskoj ulici	0.10	13.5	2007	6,808,774
ECO	Senta	25568	D		Izgradnja vidikovca na zgradi gradske kuće	0.10	13	2008	8,057,482
ENV	Raška	26981			Regulacija korita reke Raška - PRO	16.00	27.5		
ENV	Žabalj	27513			Pogon za preciscavanje otpadnih voda Žabalj	4.20	20.5		
ENV	Žabalj	27513			Prečišćavanje i evakuacija otpadnih voda Žabalj	4.23	18.5		
ENV	Senta	25568	D		Daljinsko grejanje - Senta	1.30	17.5	n/a	123,900,000

⁵ Označeno je postojanje nekog od opštinskih razvojnih dokumenata kao što su npr: **Strategija opštinskog ekonomskog razvoja, razvoja poljoprivrede, turizma (izvor: <https:prsp.sr.gov.rs/istrazivanje/ingex.jsp>). Veb sajt kancelarije Vlade republike Srbije za Strategiju za smanjenej siromaštva**

ENV	Senta	25568	D		Izgradnja vodovoda i elektrifikacija Romskog naselja	0.10	17.5		681,000
ENV	Senta	25568	D		Senta Podizanje poljozaštitnih pojaseva - Senta	0.10	17.25	n/a	993,700
ENV	Senta	25568	D		Javno osvetljenje u opštini instalacija – Senta	0.74	17	2007	70,196,770
ENV	Senta	25568	D		Izgradnja lokalnog puta Senta - Gornji Breg / Senta	0.74	16.5		
ENV	Senta	25568	D		Rekonstrukcija javne rasvete u školama – Senta	0.10	16	2008	7,909,708
ENV	Senta	25568	D		Javno osvetljenje u bolnici – Senta	0.10	15.5	2008	3,180,100
ENV	Žabalj	27513			Rekonstrukcija vodovodne mreže u opštini Žabalj	1.75	14.5		
ENV	Senta	25568	D		Spoljno osvetljenje sportskih terena u skolpu škole „Turzo Lajoš“	0.01	14.5	2009	1,530,460
SOC	Senta	25568	D		Restauracija ulične fasade zgrade gradske kuće u Senti	1.00	22	n/a	98,000,000
SOC	Žabalj	27513			dnevni centar za decu sa posebnim namenama Žabalj	0.20	22		
SOC	Senta	25568	D		Dogradnja gradske biblioteke "Turzo Lajoš" - Senta	0.21	19.5	n/a	20,000,000
SOC	Senta	25568	D		Zamena stolarije na zgradama škole i mesne zajednice	0.38	19.5	n/a	36,482,000
SOC	Senta	25568	D		Rekonstrukcija zgrada u Glavnoj ulici broj 15 i 23 u Senti	0.21	18.5	n/a	20,000,000
SOC	Senta	25568	D		Završetak izgradnje Spomen crkve u Senti	0.16	16.5	2008	15,994,028
SOC	Senta	25568	D		Zamena stolarije na zgradi gradske kuće - Senta	0.24	15.5	n/a	23,621,000
SOC	Senta	25568	D		construction Izgradnja trpezacija i učionice Tornjoš-Senta	0.26	15.5	n/a	25,407,668
SOC	Senta	25568	D		zrada projektne dokumentacija za izgradnju sportskog centra u Senti	0.42	14		399,251,555
SOC	Senta	25568	D		Vežbaonica sa vešernicom – gimnazija sa domom učenika za talentovane učenike „Boljai“	0.20	13.5	n/a	22,266,816

Na osnovu Tabele 3 može se izvesti zaključak da opština Senta ima značajno slabije rangirane infrastrukturne (kapitalne) rangirane u odnosu na slične opštine (broj stanovnika od 20000 – 30000). Najviše rangiran projekat opštine Senta "Salašarski centar" (18 poena) ima izrazito manje bodova od projekta koji je na privom mestu "Sakupljanje I tretnam otpadnih voda na Valsinskom jezeru" kod Surdulice, koji je inače i najbolje rangiran u grupi Ekonomskih projekata i koji je na drugom sastanku Nadzornog odbora MISP programa (avgusta 2008) izabran je za tehničku pomoć od strane Evropske Komisije u vidu izrade Studije izvodljivosti (što je prvi neophodan preduslov za moguće finansiranje u iz IPA fondova).

Tabela 2 Raspodela projekata po strateškim ciljevima i merama iz Razvojnog plana opštine Senta 2007-2013

STABLO CILJEVA	iznos u din	naslov projekta
STRATEŠKI CILJ PRIORITETNI CILJ MERE		
I KONKURENTNI I PRILAGODLJIVI HUMANI RESURSI		
1.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ		
1.1.1. Zaustavljanje odseljavanja		
1.1.2. Osnivanje komisije za populacionu politiku.		
1.1.3. Izrada lokalnih programa planiranja porodice		
1.2. UNAPREĐENJE FIZIČKIH I KADROVSKIH USLOVA OBRAZOVANJA		
1.2.1. Izgradnja novih i/ili održavanje postojećih objekata za nesmetano sprovođenje obrazovnog procesa	61.889.668	Zamena stolarije na zgradama škole i mesne zajednice ----- Izgradnja trpezarija i učionice Tornjaš-Senta
1.2.2. Usaglašavanje programa osposobljavanja u školama sa potrebama privrede		
1.2.3. Osposobljavanje nastavnog kadra za rad sa decom sa posebnim potrebama		
1.2.4. Osposobljavanje stručnog kadra za izradu, implementaciju, monitoring i evaluaciju projekata		
1.2.5. Promocija principa "life-long learning"		
1.2.6. Izrada analize o potrebama za određenom vrstom edukacije na tržištu rada		
1.2.7. Kreiranje i sprovođenje programa obuke za razvoj i unapređenje znanja i veština nezaposlenih		
1.3. UNAPREĐENJE DRUŠTVENIH DELATNOSTI		
1.3.1. Donošenje planova za razvoj pojedinih oblasti društvenog razvoja (kultura, sport ...)		
1.3.2. Očuvanje kulturnog identiteta i promovisanje multikulturalnosti	35.994.028	Dogradnja gradske bibliotke "Turzo Lajoš" ----- Završetak izgradnje Spomen crkve u Senti
1.3.3. Održavanje postojećeg kvaliteta sporta u Senti i poboljšanje uslova za bavljenje amaterskim i školskim sportom izgradnjom adekvatne sportske hale	421.518.371	Projektovanje i izgradnja sportske hale u Senti ----- Vežbaonica sa vešernicom - gimnazija sa domom učenika za talentovane učenike "Boljai"
1.3.4. Promocija socijalnog uključivanja ugroženih društvenih grupa (Roma, starih i invalidnih lica...)		
II		
KOMPETITIVNA PRIVREDA ZASNOVANA NA INOVACIJAMA I RAZVOJU PRIORITETNIH SEKTORA		
2.1. RAZVOJ AGROINDUSTRIJSKOG KOMPLEKSA, OBNOVA I OŽIVLJAVANJE SELA		
2.1.1. Razvoj malih i srednjih preduzeća u oblasti zanatske prerade poljoprivrednih proizvoda		
2.1.2. Intenziviranje stočarske proizvodnje proizvodnim		

povezivanjem prerađivača i proizvođača stoke		
2.1.3. Mogućnosti boljeg korišćenja zemljišta kroz postrnu i naknadnu setvu		
2.1.4. Razvoj agro-eko turizma		
2.1.5. Unapređenje proizvodnje specifičnih poljoprivrednih proizvoda		
2.1.6.: Izrada programa unapređenja položaja i uslova rada mladih poljoprivrednika		
2.2. PROMOCIJA RAZVOJA TURIZMA ZASNOVANOG NA KONCEPTU ODRŽIVOSTI I NA MEĐUNARODNIM STANDARDIMA		
2.2.1. Izrada opštinske strategije razvoja turizma		
2.2.2. Izrada trojezičnog kataloga turističke ponude Sente	7.510.000	Projektovanje destinacija i koridora za turizam Porisja
2.2.3. Edukacija turističkih vodiča i menadžera		
2.2.4. Razvoj nautičkog turizma kroz realizaciju projekata izgradnje marine	25.179.812	Izgradnja marine na reci Tisi, Izgradnja parkirališta pored Tisinog nasipa kod Sente
2.2.5. Razvoj seoskog turizma kroz oživljavanje autentične arhitekture i salaša kao i kroz upoznavanje turista sa tradicionalnom gastronomskom ponudom	10.525.448	Salašarski centar - Senta
2.3. RAZVOJ KONKURENTNE IZVOZNO ORIJENTISANE LOKALNE EKONOMIJE		
2.3.1. Privlačenje direktnih stranih investicija		
2.3.2. Lokalno partnerstvo za stimulisanje razvoja preduzetništva i sektora MSP		
2.3.3. Povećanje konkurentnosti i izvoznih sposobnosti MSPP		
2.3.4. Jačanje preduzetništva i podizanje preduzetničke svesti	15.640.000	Renoviranje i adaptacija hale 1 i 2 Poslovnog inkubatora - Senta
2.3.5. Jačanje inovacionog potencijala privrede uz angažovanje održive tehnologije		
III		
RAZVIJENA I ATRAKTIVNA INFRASTRUKTURA KAO POODRŠKA UKUPNOM RAZVOJU OPŠTINE		
3.1. KONTINUALNO UNAPREĐIVANJE SAOBRAĆANJE INFRASTRUKTURE		
3.1.1. Izrada strategije rekonstrukcije opštinske infrastrukture		
3.1.2. Regionalno povezivanje opština radi rešavanja zajedničkih saobraćajnih, infrastrukturnih problema		
3.1.3. Izgradnja biciklističke staze na Tornjoškom putu i pored Tise		
3.1.4. Izmeštanje transportnih koridora iz centralnog gradskog jezgra i gradnja obilaznica	500.000.000	Obilaznica oko Sente
3.1.5. Integracija lokalnih puteva u regionalne i magistralne putne mreže		

3.2.: MODERNIZACIJA KOMUNALNE		
INFRASTRUKTURE U OPŠTINI SENTA		
3.2.1. Sprovođenje sistemskog monitoringa aero zagađenja i izrada karte za buku		
3.2.2. Završetak kanalizacije i gasifikacije u opštini	681.000	Izgradnja vodovoda i elektrifikacija Romskog naselja
3.2.3. Organizovanje sistema bezopasnog rukovanja otpadom		
3.2.4. Formiranje zelene mreže i zaštita prirodne sredine	993.700	Podizanje poljozaštitnih pojaseva - Senta
3.2.5.: Rekonstrukcija i izgradnja elektromreže u salaškom području		
3.3. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA		
KOMUNIKACIONE INFRASTRUKTURE		
3.3.1. Unapređenje telekomunikacionih kapaciteta i njihova digitalizacija	36.543.829	Izgradnja - proširenje pristupne telefonske mreže u Tornjošu i Kevi Izgradnja - proširenje telefonske mreže Gornji breg-Boğaraš
UKUPNO	1.116.475.856	

3. Zaključak

U SLAP evidenciji o stanju projekata u projektnom ciklusu (engleska reč: "project pipeline") zaključno sa martom 2011. godine nalazi se ukupno 115 opštinskih infrastrukturnih projekata.

Tabela 3: Raspodela projekata u SLAP evidenciji ukupno za Srbiju i obrađenih projekata opštine Senta

Sektor	Ukupno iz Srbije		Iz opštine Senta	
	Broj projekata	Iznos (€)	Broj projekata	Iznos (€)
Ekonomska infrastruktura	40	152.7	14	7.88
Zaštita životne sredine	44	399.3	8	3.19
Socijalna infrastruktura	32	35.1	9	6.86
Ukupno	116	587.1	31	17.93

c. Projekti opštine Senta u SLAP bazi podataka

Najviše ocenje projekat iz oblasti Ekonomske infrastrukture je projekat "izgradnje zaobilaznice oko Sente" koji je ostvario 20.5 bodova i nalazi se na 23. mestu. Najviše je ocenjen projekat " Sakupljanje i tretman otpadnih voda na Valsinskom jezeru" iz opštine Surdulica (iznos investicije je: € 10.6, a bodovan je sa 33 poena) koji je izabran od strane Evropske komisije za tehničku pomoć u vidu izrade Studije izvodljivosti, što je prvi neophodan uslov za moguće finansiranje iz IPA (i ostalih) fondova.

Najviše ocenjen projekat iz oblasti Zaštite životne sredine opštine Senta u SLAP sistemu je "daljinsko grejanje u Senti", nalazi se na 32. mestu i ostvario je 17.5 poena. U ovoj grupi projekata, najviše je ocenjen projekat "Regionalno vodosnabdevanje Rovni-Kolubarski okrug" (33 poena) u iznosu od preko 40 miliona evra. Ovaj je projekat zajedno sa drugim na listi "Zamena cevovoda i nadogradnja postrojenja za preciscavanje otpadnih voda u Vranju" (33 poena) u iznosu od 8.5 miliona evra. Ova dva projekta su izabrana od strane Evropske komisije za tehničku pomoć u vidu izrade Studije izvodljivosti, što je prvi neophodan uslov za moguće finansiranje iz IPA (i ostalih) fondova.

Najviše ocenjen projekat iz oblasti "socijalne infrastrukture" iz opštine Senta u SLAP sistemu je projekat "Restauracija ulične fasade zgrade gradske kuće u Senti" koji se nalazi na 12 mestu. Najviše u ovoj grupi projekata, do

sada je ocenjen projekat "Izgradnja stanova za solidarnosti" u Nišu (29 poena) u iznosu od 2.7 miliona evra. Do sada niti jedan projekat iz ove grupe infrastrukturnih proejakta nije izabran od strane Evropske Komisije za tehničku pomoć.

Najčešći uzrok što su projekti Sente slabije ocenjeni su mali iznos investicije i nekompletna projektna dokumentacije (u Aneksu broj 5 dat je detaljan prikaz SLAP liste po svim podacima koji su ocenjeni)

d. Poređenje sa projektima sličnih opština u SLAP

Daje se poređenje stanja projektne dokumentacija projekata opštine Senta sa projektima sličnih opština u SLAP bazi podataka. Kriterijum po kojem su opštine definisane sa mogu biti slične opštini Senat je broj stanovnika. U tabeli1 daje se ovaj pregled.

Iz grupe približno sličnih opština koje čine četiri opštine (Surdulica, Vladičin Han, Pečinci i Senta), projekti opštine Senta ne zaostaju mnogo za bolje rangiranima.

U grupi projekata zaštite životne sredine su tri opštine (Raška, Žabalj i Senta), gde su projekti opštine Senta tek malo slabije ocenjeni zbog nekompletirane projektne dokumentacije.

U ovoj opština koje su dostavile podatke iz oblasti Socijalnih projekata se nalaze Žabalj i Senta, gde je projekat opštine Senta "Senta Restauracija ulične fasade zgrade gradske kuće u Senti) najbolje rangiran.

e. Preporuke

Sledeći projekti zadovoljavaju uslove iz SLAP metodologije da mogu biti proglašeni za opštinske infrastrukturne (kapitalne) projekte:

"Izgradnja obilaznice oko Sente" (preko € 5.000.000),

"Restauracija ulične fasade zgrade gradske kuće u Senti" (iznos preko € 1.000.000)

"Projektovanje i izgradnja sportske hale" (iznos preko € 4.000.000).

Predlozi:

Tabela 4 Preporuke za optimizaciju projekata (stapanje više projekata u jedan, veći)

Naziv projekta	Iznos u dinarima
Izrada projekte dokumentacije za izgradnju marine na reci Tisa	5,179,812
Izgradnja parkirališta pored Tisinog nasipa kraj Sente	20,000,000
Ukupno	25,179,812
Izgradnja-proširenje pristupne telef. mreže u Tornjoš i Kevi	24,667,900
proširenje pristupne telefonske mreže Gornji Breg-Bogaraš – Senta	11,875,929
Ukupno	36,543,829
Zamena stolarije na zgradama škole i mesne zajednice	36,482,000
Izgradnja trpezarija i učionice Tornjoš-Senta	25,407,668
Ukupno	61,889,668

Tabela 5 Odnos projekata prema Razvojnom planu opštine Senta 2007-2013

Ukupan zbir iznos svih projekata iz tabele 1	Iznosi u dinarima 1,605,865,505
Ukupan zbir u tabeli 2 (projekti koji se mogu uvezati sa odgovarajućim prioritetim i merama Razvojnog plana opštine Senta 2007-20013	1,116,475,856
Razlika (projekti koji nisu uvezani sa merama i prioritetima iz Razvojnog plana opštine Senta 2007-2013)	489,389,649

Predlog sledećih aktivnosti:

- ❖ Izvršiti analizu šta sa merama i prioritetima iz Strategije razvoja koje još nemaju projektnu dokumentaciju.
- ❖ Odrediti vezu projekata i mera i priroteta iz Strategije
- ❖ Odrediti organizacioni deo u opštinskoj upravi za unos/ažuriranje podataka u SLAP sistemu (u prvoj polovini 2009 je unos /izmena podataka u SLAP omogućena putem interneta.)

- ❖ Uvezati moguće izvore finansiranja sa projektima (napraviti finansijski plan)
- ❖ Dopuniti sledeću tabelu

Tabela 6 Pregled odobrenih projekata iz NIP (odnosno Fonda za kapitalna ulaganja AP Vojvodine) za budžetsku 2008. godinu ⁶:

Naslov projekta	Iznos u dinarima	Ostvareno (%)
Adaptacija dela objekta za dnevni boravak dece sa invaliditetom	4.159.376	
Vežbaonica sa vešernicom – gimnazija sa domom učenika za talentovane učenike "Boljai"	10.000.000	
Izrada projektne dokumentacija za izgradnju sportskog centra u Senti	10.000.000	
Izgradnja puteva u opštini Senta	62.000.000	
Rekonstrukcija postojeće biciklističke staze	7.000.000	

Takođe na sastanku Upravnog odbora MSP-NE (Municipal Support to the North-Eastern Serbia) kojeg finansira Evropska komisija, koji je održan u prostorijama Stalne Konferencije Gradvoa i opština u Beogradu dana 08. aprila 2009 sledeći opštinski infrastrukturni projekti su izabrani za pomoć kod izrade projektne dokumentacije tj. izrade prethodne studije izvodljivosti:

1. Proširenje postojeće industrijske zone u Senti
2. Izgradnja kanalizacije otpadnih voda u Senti
3. Izgradnja biciklističke staze

Kada prethodne studije izvodljivosti budu urađene uraditi ažuriranje podataka u SLAP sa podacima iz tih studija.

Korišćena literatura

- [1] B.U. Gutierrez,,(2005). Evaluating Regional Development Agencies (RDAs) Assistance on Spain Regional Economic Growth in 45th Congress of the European Regional Science Association. Land Use and Water Management in Sustainable Network Society 23/27 August 2005, Vrije Universiteit Amsterdam. (2005). pp 1-2
- [2] M.Filipović, (2006). Importance of Institutional Development For Western Balkan Countries in 46th European Congress of the Regional Science Association, „Enlargement, southern Europe & Mediterranean“, Volos, (2006)
- [3] M. Slobodan, (2006).Lokalna agenda 21 Uvug u planiranje održivog razvoja u okviru: Programa zaštite životne sredine i održivog razvoja u gradovima i opštinama Srbije 2004-2006. Beograd: Stalna Konferencija gradova i Opština
- [4] Marrocu, E., and Paci R., (2007). The effects of public capital on the productivity of the Italian regions, in Joint Congress of the European Regional Science Association in (47th Congress) and ASRDLF (Association de Science Régionale de Langue Française, 44th Congress), PARIS, (2007)
- [5] R.J. Stimson, University of Queensland, St. Lucia, QLD, Australia; R.R. Stough, George Mason University, Fairfax, VA, USA; B.H. Roberts, University of Canberra, ACT, Australia, Regional Economic Development Analysis and Planning Strategy, 2006, Springer
- [6]Čurić N, Odadžić B, Sajfert Z, (2007), Značaj projekta za društveno-ekonomski razvoj (slučaj Banat), Simpozijum YUPMA 2007, (2007),
- [7]Čurić N, Jakopin E, Odadžić B, Sajfert Z.,(2007). Upravljanje regionalnim društveno-ekonomskim razvojem u okviru: Naučno-stručni skup EFIKASNOST U PRIVREDI (MENADŽMENT, INOVACIJE I RAZVOJ), 2007. Društvo za menadžment, inovacije i razvoj »Srbija invent«, Zrenjanin
- [8] Razvojni plan opštine Senta 2007-2013

⁶ Izvor: Odluka o rasporedu sredstava predviđenih zakonom o budžetu Republike Srbija za 2008. godinu za realizaciju nacionalnog investicionog plana, Vlada Repbulike Srbije, 10. januara 2008. Objavljeno u Službenom Glasniku RS br 3/08 11.01.2008. godine.